

מתורתו של צדיק אביר יעקב

משנתו של מרן רבי יעקב אביחצירא זי"ע | על דרך הפשט לקט דרושים ומאמרים, בביאור פשט מצוות התורה וענייני עבודת הש"ת שגלקטו מכל ספריו הק'

פרשת שופטים תשפ"ג

והמוסר שאומרים באלה הפסוקים הוא, שכל אדם מישראל יש לו נפש רוח ונשמה, ומי שזכה ותקן כל ימי חייו, כשהולך לאותו עולם נשאר עם נפש רוח ונשמה שלו שמונים עד זמן התחייה, וחוזרים לגופו ממש, ואין לזרים אותו בהם שום חלק. ומי שהיה מקלקל כל ימי חייו רחמנא לצלן, הרי הם באים בגלגול בגוף אחר, והגוף הראשון נעדר מהם, ואין רעה גדולה יותר מזו:

מזוהים את האדם לתקן את נפשו רוחו ונשמתו בחייו

וזהו שאומרים לו מי האיש אשר בנה בית חדש ולא חנכו. כאן עשה רמז לנפש רוח ונשמה, כטבע העולם דבתחלה אדם בונה בית ואחר כך נוטע כרם ונשמה אשה (סוטה מד.), כך בתחלה אדם באה לו הנפש, אם זכה ותקנה כראוי וזכה וקונה גם הרוח, ואם זכה עוד ותקן גם הרוח וזכה וקונה הנשמה. וזהו שאמר מי האיש אשר בנה בית חדש, היא הנפש, ולא חנכו, דהיינו לא תקן הנפש עדיו, וזהו ולא חנכו. ועוד, חנכו אותיות חן כ"ו, הכונה, עדיו שם הו"ו ברוך הוא לא חנה בנפש ההיא כיון שעדיין לא נחנכה. זה האדם צריך להתעורר ולעשות תשובה שלמה כדי לשוב לאחזו בשרשו, שהיא הנפש הראויה לו הבאה לו, וזהו שאמר ילך וישב לביתו הוא שרש נפשו, ומהר יחישא לעשות תקון המועיל לה, דשמוא ימות במלחמת יצר הרע, וכשימות רשע הרי נאבדה ממנו הנפש ההיא ואיש אחר יחנכנו, לכן יתגבר כארי כדי שלא ינצחנו יצר הרע, והבא לטהר מסינין אותו (וימא לה). ומי האיש אשר נטע כרם ולא חללו, כרם הוא הרוח, דהיינו מי שיש לו הרוח וצדין לא תקנו, חללו קרי בה' חללו, דהיינו עדיו לא השביחו, לא עשה לו השבח הראוי לתקונו, ילך וישב לביתו, דהיינו ימחר יחישא לעשות תקון המועיל לו כדי לשוב לאחזו בשרשו, שרש הרוח, דשמוא ימות במלחמת יצר הרע, וכשימות רשע איש אחר יטלנו בגלגול ויהללנו ונאבד ממנו הגוף הראשון, לכן יתגבר כארי ויעשה תקון המועיל לו. ומי האיש אשר ארש אשה ולא לקחה, אשה היא הנשמה, דהיינו שיש לו נשמה ולא זכה לתקנה [לתקנה] כראוי כדי שתקרא אשתו לקוחה לו ולא כגרושה ממנו, ילך וישב לביתו, דהיינו ימחר יחישא לעשות תקון המועיל לו כדי לשוב לאחזו בשרשו, שרש נשמתו, דשמוא ימות במלחמת יצר הרע, וכשימות רשע איש אחר יטלנה בגלגול ויזכה בה ויקחנה, והראשון נאבד ממנה, לכן יתגבר כארי לבלתי ידח ממנו נדח:

(פיתוחי חותם פרשת שופטים)

שם 'ישראל' מורה שיגברו על הסטרא אחרא ואמר אלהם שמע ישראל, שמע והבן למה נקראת 'ישראל', משום דה' שתף שמו בשמך, ובזה פתח גדול מלך יצר הרע. ועוד, יעקב אבינו עליו השלום למה נקרא שמו 'ישראל', משום דכתוב בה (בראשית לב טז) 'כי שרית עם אלהים' הוא סמא"ל, ושם 'ישראל' לשון שררה ודבנות, להורות כי הוא שר על הכל. וכללות כל 'ישראל' בשם זה נקראו, להורות דגם הם אם אוחזים מעשה אבותיהם הטובים בידיהם, גם הם ישלטו על פחות הסטרא אחרא ויהיו שרים עליהם. וזהו שמע ישראל, כלומר, הבן והסתכל למה נקראת בשם 'ישראל', ובזה תדע כי פתח גדול מלכות סטרא אחרא:

כח התפילה המתחדשת בכל יום כנגד התחדשות יצר הרע

ודקדק ואמר אתם קרבים היום, דנקרא תבת היום כמיתרת, אך בא לרמז דאמרו רבותינו זכרונם לברכה (קידושין ל.) יצרו של אדם מתחדש עליו בכל יום. וכל יום לב האדם מחמת טענה זו, שחיי גם האדם הישראלי מתפלל שלש תפלות בכל יום, וגדול כח התפלה שנוצח כל פחות הסטרא אחרא. ולזה רמז להם אל ירך לבבכם מחמת שאתם קרבים היום, דהיינו שכל יום ויום אתם קרבים למלחמה חדשה, גם מזה אל תיראו, שחיי הקדמתי ואמרת לי לכם שמע ישראל, ומלת שמע ראשי תבות שחרית מנחה ערבית, דהיינו, כשתקומו שלש תפלות ביום, אף על גב דיצר הרע מתחדש עליכם בכל יום, הרי גם אתם מתחדשים תפלות בכל יום, וגדול כח התפלה דנוצח פחות הסטרא אחרא, דחנה 'תפלה' אותיות 'תפלת', דהיינו דהתפלה היא המפלת הסטרא אחרא, ולכן כשתהיו מקימים שלש תפלות ביום, בזה אל תיראו ממלחמה דיצר הרע שבכל יום. וגדולה מקלם, כי ה' אלקיכם החלף עמכם להלחם לכם עם איביכם, וכיון שכן מה יכלת יש ליצר הרע בהתחדשו, הרי ה' עמכם והוא הנלחם לכם עם איביכם להושיע אתכם, אם כן מעתה אל ירך לבבכם, אל תיראו ואל תחפזו, רק חזקו ואמצו בעבודת ה' והוא יהיה בעזרکم:

יצר הטוב ונפש רוח ונשמה מוכיחים את האדם

ודברו השטרים אל העם לאמר, השטרים רמזו ליצר הטוב וכחותיו, ורמזו לנפש רוח ונשמה, שכלם שפה אחת ודברים אחרים מיסורים את האדם בתוכחות מוסר.

יתפלל לה' שיעזרהו לנצח את היצה"ד

כי תצא למלחמה על איבך וראית סוס ורכב עם רב ממך לא תירא מהם כי ה' אלקיך עמך המעלה מארץ מצרים. והיה קרבכם אל המלחמה ונגש הכתר וגו'. ואמר אלהם שמע ישראל אתם קרבים היום וגו'. כי ה' אלקיכם וגו'. ודברו השטרים אל העם וגו'. ומי האיש וגו'. ומי האיש וגו' (דברים כ א-ו). אפשר לרמז הפסוקים האלה על יצר הרע ויצר הטוב. הנה ידוע דיצר הרע קשה ערף ועז פנים, ידע לו כמה פחות של סטרא אחרא, סמא"ל וילית וחילותיהם, וכלם אש לוהט. והנה בראות האדם כל הכחות של יצר הרע נבהל, ולבבו ימס וידי רפות, כי יאמר מה אני מה כחי שאוכל להלחם נגד כל אלה. אכן כשיתן אל לבו מה שאמרה התורה ומה שפרשו רבותינו זכרונם לברכה, ידע נאמנה שיוכל ויוכל להלחם בו. והטעם, דהעקר הוא הקדוש ברוך הוא, ומי שהקדוש ברוך הוא בעזרתו הוא הנוצח, והנה פת יצר הרע חסר מהם עזרת ה', וכת יצר הטוב יש עמם עזרת ה', והעקר הוא הקדוש ברוך הוא (סוטה נב.). רק ישתדל האדם לעשות רצון הקדוש ברוך הוא, והוא יעזרהו נגד יצר הרע וכחותיו וחילותיו:

לא יפחד מיצר הרע וחילותיו כיון שהקב"ה עוזרו

וזהו שאמר כי תצא למלחמה על איבך, הוא יצר הרע, שאין אויב יותר ממנו, שהוא מבקש לאבד את האדם מארץ חיים. ובא משה רבנו עליו השלום להזהיר כל אחד ואחד מישראל ולומר לו, אל ירך לבבך בראותך פחות יצר הרע גדולים ועצומים [וכו']:

לא תירא מהם, והטעם, כי ה' אלקיך עמך, ומאחר שה' אלקיך עמך וזה העקר, וראיה לזה, המעלה מארץ מצרים, דכל פחות הסטרא אחרא העליונים והתחתונים הראו כל כח גבורתם במצרים, וכיון שהקדוש ברוך הוא היה עמך לא הועילו כלום, גם עכשו אם עשית רצון ה' הוא יהיה עמך ולא תירא:

יצר הטוב מסייע לאדם

והיה קרבכם אל המלחמה, ויהיה בכל מקום לשון שמתה (במדבר יג ה), ודהיינו, שמתה לך מלמעלה ומלמטה כשתקום לעשות מלחמה עם יצר הרע, דזהו רצון ה'. וכשתרצה לעשות מלחמה, מיד ונגש פתח, זה יצר הטוב שהוא משרת לך להנאתך ולטובתך, ודבר אל העם, הם כל אברי הגוף הנקראים 'עם':

חידה שבועית:

מה רומז רבינו בתובת 'תפלה' שרומז לניצחון על יצר הרע? (נא לכתוב תשובה קצרה ומתומצתת!).

פתרונות יש לשלוח עד יום שלישי הקרוב, כמו כן נא לציין כתובת מדויקת וטלפון

למייל: p0774702681@gmail.com או לפקס 0774702681, יש לציין בראש הדף 'עבוד אביר יעקב'

שם הזוכה בסידור לשחידת מתיבתא בהוצאת עוז והדר:

פרשת תודיע מצודע: ה' יצחק הרצוג מבני ברק.

התשובה צריכה להיות מתוך ספרי מרן ה'אביר יעקב' זי"ע (או מתוך עלון זה) בין שולחי התשובות תיערך הגרלה על סידור לשחידת מתיבתא בהוצאת 'עוז והדר'.

